

Plenum

Tisdag 16.4.2024 kl. 13.59—15.23

4. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 och 8 kap. i kyrkolagen

Regeringens proposition RP 18/2024 rd
Utskottets betänkande FvUB 7/2024 rd

Första behandlingen

Andre vice talman Tarja Filatov: Ärende 4 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger förvaltningsutskottets betänkande FvUB 7/2024 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslaget. — Den allmänna debatten börjar. Utskottets ordförande Peltokangas, varsågod.

Debatt

14.52 **Mauri Peltokangas ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kirkolliskokous hyväksyi uuden kirkkolain ja siihen liittyvät erillislait sekä kirkkojärjestyksen 11. marraskuuta 2021. Eduskunta hyväksyi kirkkolakia ja erillislakeja koskevat ehdotukset 2. maaliskuuta 2023, ja uusi lainsäädäntö tuli voimaan 1. heinäkuuta 2023.

Tänään käsitellään hallituksen esitystä kirkkolain 3 ja 8 lukujen muuttamisesta. Tässä asiassa on kyse eräistä kirkkolakiin tehtävistä täsmennyksistä.

Ehdotetulla lailla kirkkolakiin kirjataan seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston mahdollisuus siirtää päätösvaltaa hallintosäännössä myös seurakuntayhtymän viranhaltijalle.

Yhteisen kirkkovaltuuston päätöksentekoon liittyvää sääntelyä selkeytetään siltä osin kuin päätöksenteko edellyttää määränemmistöä.

Lisäksi diakoniatyön henkilötietojen käsittelyä koskeva viittaussäännös muutetaan koskemaan vuoden 2024 alusta voimaan tulleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 703/2023 säännöksiä.

Hallintovaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aittakumpu.

14.54 **Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Kirkko on merkittävä vaikuttaja suomalaisessa yhteiskunnassa, vaikka kirkon jäsenmäärä on ollutkin pitkään laskeva. Moni ihminen tässäkin ajassa etsii elämäänsä tarkoitusta ja pysyvyyttä, joita kirkosta sitten etsitään. On mielenkiintoista, että viime vuonna kirkkoon liittyneiden määrä kasvoi ja että kun kaikkiaan kirkon jäseneksi liittyi viime vuonna 21 000 henkilöä, niin heistä lähes

Punkt i protokollet PR 35/2024 rd

neljännes oli iältään 30—39-vuotiaita. Nuoret ja nuoret aikuiset ovat kiinnostuneita kirkosta. Kaikkiaan vuoden lopussa kirkkoon kuuluvien osuus oli 64,5 prosenttia väestöstämme.

Kirkkolaiilla on oma erityinen säätämisyjärjestyksensä, ja eduskunnan toimivaltaan kuuluu mahdollisen lainsäädäntötekni- sen virheen oikaiseminen, kuten nyt olemme tässä tekemässä. Tässä esityksessä, kuten hallintovaliokunnan puheenjohtaja äsken kertoi — kiitos hänelle esittelystä — selkeytetään seurakuntayhtymän hallintoa koskevaa sääntelyä. Lakiin muun muassa kirjataan yhteisen kirkkovaltuuston mahdollisuus siirtää päätösvaltaa hallintosäännössä myös seurakuntayhtymän viranhaltijalle. Lisäksi muutetaan diakoniatyön henkilötietojen käsittelyä, jotta se vastaa tämän vuoden alusta voimaan tullutta sosi- aali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettua lakia.

Arvoisa rouva puhemies! Diakoniatyössä kohdataan ja autetaan lukuisia suomalaisia, jotka ovat jostain syystä jääneet avun ja tuen ulkopuolelle, ja diakoniatyössä myös käsitel- lään erilaisia henkilötietoja. Kuten kirkon työssä yleensäkin, diakoniatyössä luottamuksel- lisuus on äärimmäisen tärkeää. Siksi on välttämätöntä, että diakoniatyön henkilötietojen käsittelyä pidetään ajan tasalla ja tehdään tämä tekninen muutos.

Tässä ajassa julkisuudessaakin on ollut esillä, että diakoniatyössä on paljon paineita ja tu- lijoita avun ja tuen piiriin on. Ihmiset etsivät apua esimerkiksi taloushuoliin, erilaisiin per- heiden haasteisiin ja mielenterveys- ja päihdeongelmiin ja mitä erilaisimpiin ihmisten koh- taamiin vaikeuksiin, ja siinä diakoniatyö usein kohtaa sellaisia ihmisiä, jotka eivät ole apua enää mistään muualta saaneet. Diakoniatyö osaltaan voi lievittää näitä ongelmia, ja se on tärkeää, ja on hyvä, että sen luottamuksellisuus taataan tarkalla ja täsmällisellä lainsäädän- nöllä.

Tällainen kristillinen ihmiskäsitys, johon diakoniatyö perustuu — se, että jokainen ih- minen on tärkeä ja arvokas ja että ketään ei jätetä yksin — sopii hyvin myös yhteiskunnal- lisen lainsäädännön pohjaksi. Näinhän on meillä Suomessa pitkään ollutkin, ja toivotaan, että on jatkossakin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltonen.

14.57 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Tämä eduskunnan täysistunto tänään on ollut hyvin antoisa kokemus, kun olemme saaneet käsitellä kahta suomalaisen yhteiskun- nan kulmakiveä, poliisia ja nyt kirkkoa. Aivan kuten edustaja Aittakumpu omassa puheen- vuorossaan totesi, meillä on kirkolla ja seurakunnilla erittäin tärkeitä yhteiskunnallisia tehtäviä, jotka vain korostuvat tänä aikana.

Tässä hallituksen esityksessä selkeytetään seurakuntayhtymän hallintoa ja päätösvaltaa koskevaa kirkkolain sääntelyä. Esitys selkeyttää erityisesti niiden seurakuntien asemaa, jotka ovat muodostaneet yhteisen seurakuntayhtymän. Yhteinen kirkkovaltuusto voisi tä- män muutoksen myötä jatkossa esimerkiksi siirtää päätösvaltaa hallintosäännössä myös seurakuntayhtymän viranhaltijalle. Tämä tilannehan, johon tämä muutos johtaa, on sellai- nen, joka on niin sanottu vallitseva asiantila kuntien hallinnossa, kun kyse on kuntalain sääntelystä, joka koskee valtuuston toimivaltaa vastaavasti delegoida asioita eteenpäin kunnalliselle viranhaltijalle, vaikkapa kaupunginjohtajalle.

Itsekin, kun olen entinen seurakuntavaltuutettu ja omassa kotikaupungissani seurakun- nassa toiminut, olen havainnut, että on hyvin arvokasta ja tärkeää, että silloin kun käsitel- lään hallintoa molemmissa organisaatioissa, meillä kuntalain ja kirkkolain sääntely pidet- täisiin mahdollisimman lähellä toisiaan, niin että esimerkiksi kun käsitellään seurakunta-

Punkt i protokollet PR 35/2024 rd

valtuustoa koskevaa sääntelyä ja kaupunginvaltuustoa koskevaa sääntelyä, menettelyt olisivat samansisältöisiä. Siihenhän osaltaan mennään myöskin tämän, ehkä tekniseltä tuntu-
van mutta kuitenkin isossa kuvassa hyvin tärkeän muutoksen myötä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

14.59 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Aivan erinomaisen tärkeä laki-esitys, ja hallintovaliokunta on tehnyt hyvän mietinnön.

Kun seurakuntahallintoa katsotaan, niin aina pitää olla tavoitteena seurakuntalaisten eli ihmisten palveleminen. Tässä ahdistuneessa ajassa, mitä me parhaillaan elämme, on äärimmäisen tärkeää, että seurakunta tarjoaa monipuolisia palveluita jäsenilleen ja myös kaikille niille ihmisille, jotka tuntevat sydämessä halun tulla seurakunnan yhteyteen. Totta kai on niitäkin ihmisiä, jotka eivät ole seurakunnan jäseniä, mutta mielestäni kristillisen periaatteen mukaan sellainen ihminen, joka hädän hetkellä tulee, lähestyy seurakuntaa, pitää ottaa avosylin vastaan. Elämme sellaista aikaa, että kun katsoo esimerkiksi tuota viimeistä kouluampumistapahtumaa, niin oli silmiinpistävä seikka sen jälkeen, kun tämä hirvittävä teko tuli kaikkien tietoon koko maailmassa, että ihmiset vetäytyivät, menivät kirkkoon rauhoittumaan ja hakemaan voimia. Tämä kuvaa hyvin sitä tilannetta, mitä apua me tässä vaikeassa ajassa tarvitsemme. Tämän henkisen puolen hoitaminen nykymaailmassa on jäänyt hyvin vähälle, ja toivoisin, että nyt kun näitä kirkkolakeja kehitetään — niin kuin tämäkin hallituksen esitys ja hyvä mietintö edustavat sitä hyvässä päässä, ihan oikealla tavalla hoidetaan asioita — me tässä maallisessa maailmassa ottaisimme huomioon myös sen lähimmäisen auttamisen näkökulman. Siinä toivoisin, että tässäkin eduskunnassa tehtäisiin yhä enemmän päätöksiä, jotka antavat mahdollisuuksia seurakunnille tehdä sitä työtään, mitä he aidosti tekevät, eli lähimmäisen auttamista ja hädän elämistä ihmisten kanssa, kun kuitenkin monella ihmisellä tänä päivänä on hätä ilman tällaisia mainittuja kriisejäkin.

Hyvä, että esitys tuli ja tulee hyväksytyksi. Toivon, että eduskunnassa tulevinakin aikoina tuetaan vahvasti seurakuntien tekemää arvokasta työtä ja että se saa tuolla... Ikävä kyllä julkisen sanan puolella, somessa ja monessa muussa mediassa, monessa muussa kanavassa, kuulee hyvin negatiivista viestiä seurakuntien toiminnasta. Sitä en itse toivo, vaan toivoisin, että se lähimmäisen ymmärtäminen ja rakastaminen olisi sillä tasolla, että emme menisi arvostelemaan emmekä herjaamaan, vaan pyrkisimme ymmärtämään ja auttamaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

15.01 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Olin viime eduskuntakauden hallintovaliokunnan jäsen, ja muistan, että kirkkolaki oli meillä ikään kuin pysyvästi käsittelyssä. Välillä se kävi kirkolliskokouksessa, ja sitten se tuli taas eduskuntaan ja hallintovaliokuntaan ja sitä käsiteltiin aika pitkään. On erittäin hyvä, että nyt ollaan saatu valmis mietintö tästä asiasta. Silloin kuulin — koska itse en ole ollut seurakuntahallinnossa aktiivinen — esimerkin, joka kertoi minulle siitä, että tavattoman moniportainen byrokratia tarvittiin esimerkiksi varsin yksinkertaisen hautauksen ja siihen liittyvien tiettyjen asioiden hoitamiseksi. Mentiin todella moniportaisen organisaation läpi, ja ymmärsin, että nyt on kysymys siitä, että pystytään delegoimaan myös siellä seurakuntahallinnossa asioita siihen tapaan kuin kunnallishallinnossa, kuten tässä valiokunnan jäsen Peltonen äsken hyvin kuvasi.

Punkt i protokollet PR 35/2024 rd

Minusta tämä, että byrokratia kevenisi, on senkin takia tärkeätä, jotta ne asiat, joista edustaja Hoskonen äsken puhui, jotka ovat kirkon ydintyötä, saataisiin mahdollisimman hyvin hoidettua.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslaget i proposition RP 18/2024 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslaget avslutades.